

**INKULUMO KANGQONGQOSHE WEZOKUTHUTHA, UKUPHEPHA NOKUXHUMANISA
UMPHAKATHI KWAZULU-NATAL UMNUZ WILLIES MCHUNU EMCIMBINI WOKUPHENDULA
ISOYI LOMGWAQO U-P451 KWAHLABISA NGOLWESIHLANU MHLAKA 18 MARCH 2011**

Mphathi wohlelo;

Ozakwethu kwiKhabhinethi yaKwaZulu-Natal uDinangwe noMacingwane;

Amalungu eSishayamthetho akhona;

Amakhosi aseNdunkulu;

Imeya yoMkhandlu;

Amakhansela;

Izinduna;

Izisebenzi zeminyango zonke ziholwa iziNhloko zemiNyango;

Amalungu ezinhlaka esisebenzisana nazo eminyangweni kaHulumeni;

Abezindaba;

Umphakathi wonke ngiyanibingelela.

Masibonge ukuthi nanamhlanje sesiphinde sathola ithuba lokuhlangana nomphakathi walapha KwaHlabisa namaphethelo sizokuthi halala ngentuthuko abantu balapha abangasayizwa ngendaba kodwa asebeyibona ngamehlo.

Thina-ke eMnyangweni wezokuThutha kuwumkhuba wethu ukuthi uma sihambele imicimbi enjengalona sisho kanye nawo umphakathi njengoba nalapha sithi halala Hlabisa halala! Halala hluhluwe halala! Halala Mtubatuba halala!

Ngithi sibonga ukuthi sesiphinde sathola ithuba nje, yingoba phela akukapheli zinyanga ezingaki njengoba ngo-December 14 besikhona lapha KwaHlabisa sizovula umgwaqo u-P235 osuka laphaya eMtubatuba ubheke KwaNongoma, nakuba mina ngangimelwe uzakwethu uNgqogqoshe uMabuyakhulu, okaNdiyama ngalelo langa ngokujutshwa nguNdunankulu.

Njengoba ngichaza kanjena nje ngizama ukuveza engihlale ngikusho nakwezinye izindawo esizihambelayo ukuthi uma sivula umgwaqo sisuke singachazi ukuthi sesiyahamba kodwa sisuke senza uphawu lokuthi kukhona okunye osekumele sikulethele umphakathi walapho. Siyajabula-ke ukuthi namhlanje nani seningofakazi balokho.

Ngikusho lokhu ngibe ngazi kahle ukuthi izindawo zangapha koHlabisa noHluhluwe zingezinye zalezo ezisasilele emuva ngengqalasizinda, lapho kusenezindawo eziningi ezingadingi nje ukufakelwa itiyela noma inkwali emgwaqeni, kodwa ezidinga kwawona uqobo umgwaqo ngoba abantu basahamba amabanga amade endleleni yesiZulu (njengoba ivame ukubizwa kanjalo).

Manjena-ke njengoHulumeni unakekelayo oholwa nguMsholozzi kuzwelonke ongowakhona KwaZulu-Natal kanye noHulumeni oholwa nguKhabazela lapha esifundazweni asikwazi ukungayenzi imizamo yokuthi kube nomehluko ezimpilweni zenu.

Phela thina yinto esiyaziyo, ngaphansi kwalobu buholi esengibushilo, ukuthi uma izimali zingafinyeleli emiphakathini emazingeni aphantsi zenze umehluko ezimpilweni zabantu abampofu – abayiningi lezakhamizi nabavoti bethu – kuyobe njengohulumeni sehlulekile emsebenzini esithunywe wona ngabantu baseNingizimu Afrika.

Siyazi futhi ukuthi amabhuloho nemigwaqo yikona okuyisisekelo sokwenza ngcono impilo yabantu bakithi, ikakhulukazi ezindaweni zasemakhaya. Kulabo abayizwile nje inkulumo kaMongameli ayethule esizweni, bamzwile naye egcizelela ukuthi kumele umuntu wasemakhaya akuthole kunzima ukuya emtholampilo nasesikoleni kodwa uwaselokishini nasedolobheni kube yinto elula nje bebe bobabili bevota ngokufana.

Kodwa-ke kumaqiniso okumele sibuye siwaveze uma sicacisa ngokuzibophezela nokufeza lezo zibophezelo kulo Hulumeni. Lapha ngifuna ukuthi kuyiqiniso ukuthi ezinye zezinselelo ezibhekene neKwaZulu-Natali kudingeke zithi ukulinda zaze zaqala ukuthi kubhekwane nazo ngonyaka ka-2004 ngenkathi lo Hulumeni oholwa i-ANC uthatha izintambo esifundazweni.

Kodwa-ke siyanibongela futhi ukuthi nagcina senibona ukuthi ngubani okumele ahole uHulumeni wenu esifundazweni. Nakuba silikhalela leliya shumi leminyaka enalilahla, kodwa siyabonga ukuthi kule minyaka eyisithupha esenisinike yona abantu abaningi sebephumele obala basho ukuthi sebeyawubona umehluko.

Esihlale sikucela nje emiphakathini yakithi ngukuthi isibekezelele. Ningakhohlwa ngukuthi isifundazwe sethu sikhulu kanti sinezindawo eziningi zasemakhaya ezisasilele emuva ngengqalasizinda. Ngakho-ke uma singakafiki kuwena kumele wazi ukuthi yingoba sisabambeke kwenye indawo nayo efana neyakhohlo.

Kodwa okunye futhi okumele sikugcizelele yilokhu kokubambisana kohulumeni basekhaya nowesifundazwe. Inkinga esesiyitholile kwezinye izindawo ngukuthi intuthuko ibanjezelwa ngukuthi amakhansela awafuni ukuxhumana nesifundazwe ukuze kubhekwe ukuthi imiphakathi ingasizakala kanjani. Kuyacaca ukuthi kusekhona abantu abangakaqondi ukuthi uHulumeni okhethwe ngentando yeningi waba semthethweni usuke sekungowakho noma ngabe awuholwa yiqembu lakho.

NgolwesiBili nje bengiyokhuluma indaba yomgwaqo odinga ukulungiswa ngapha eCornfields phakathi kwe-Estcourt neColenso. Ngenkathi ngixoxisana nomphakathi omunye ezinye zezinto ezivelile ngukuthi abantu bagugelwa izindlu ngokushesha ngenxa yomuhla kuleya ndawo. Uma ngibuza ukuthi kwagcinaphi ngohlelo lwezindlu olwaluhlongozwe kusaphethe uMabuyakhulu kwezeZindlu, kuvele ukuthi

kwathi kuzokuba nomhlangano naboMnyango weZindlu kwavukwa ekuseni endaweni okuzohlanganelwa kuyona sekubhalwe ukuthi asizifuni izindlu zenu. Lwabhuntsha kanjalo-ke uhlelo.

Manje konke lokhu kwenza ubone ukuthi umphakathi usuyahlupheka ngenxa yokubangisana esikhundleni sokubambisana ngokuthi ngubani oletha intuthuko. Nani lapha siyanixwayisa ukuthi uma nibangisana njalo intuthuko iyohlale ihambela kude nani.

Namhlanje-ke njengoMnyango wezokuThutha egameni likaHulumeni sesizibophezele ekufakeni itiyela emgwaqeni uP451 ongu-48 km ubude. Imali esiyifake kulo msebenzi ingu-R238 million. Sithanda ukubongela kakhulu imiphakathi yamakhosi eyaKwaHlabisa neyaKwaMdletshe ezosizakala lapha ngokufinyelela kalula esibhedlela KwaHlabisa, eSomfula High School, eNhlwathi Clinic nakwezinye ezikhungo zosizo.

Umgomo wethu uyaziwa-ke ukuthi njalo uma siletha imisebenzi enjengalena sisuke sivula namathuba emisebenzi kubantu bendawo. Nalapha-ke sifuna abantu bamaKhosi alapha kube yibona abathola amathuba emisebenzi. Uma kunempahla yokwakha umgwaqo etholakalayo endaweni kumele ithengwe khona futhi kosomabhinisi bendawo.

Ngaphambi kokuthi ngiphethe, ake ngithathe leli thuba, njengoNgqongqoshe obhekele nezokuPhepha kulesi sifundazwe, ngigcizelele ukuthi njengoba sibheke okhethweni loHulumeni baseKhaya, kumele nazi ukuthi phela kunezinsalelo esibhekana nazo ezweni lethu njengoba kunamaqembu aphikisanayo kwezepolitiki.

SiwuHulumeni-ke sithi singabhekana kalula nazo lezi zinsalelo uma ukusebenza kwethu kuhlale njalo kuqhakambisa ukuthula, intando yeningi nentuthuko. Angeke kube nentuthuko uma kunezimpi.

Ngakho-ke uma kukhona umuntu oniqhathayo odala ukuba nilwe anokwazi ukuthi lowo muntu nguyena okumele nibhekane naye ngoba kusho ukuthi akayifuni intuthuko. Masihlangane singumphakathi silwe nabo bonke ububi endaweni yethu okuhlanganisa nabo bonke obunye ubugebengu.

Ngalawo mazwi sithi siyanihalalisela nonke sibonga ukuziphatha kahle kwenu kulo mcimbi omuhle kangaka.

Ngiyabonga